

Počet českých mužů, kteří trpí rakovinou prostaty, se každoročně neustále zvyšuje

V současné době žije v České republice více než 60 tisíc mužů s tímto onemocněním. Za posledních deset let počet nemocných stoupl přibližně o 40 %. Riziko zhoubného nádoru prostaty přitom významně roste již po 50. roce života. U mužů nad 60 let je uváděn nález ložisek rakoviny prostaty až v 80 % případů a u mužů osmdesátiletých dokonce v 95 %. Existuje účinná prevence rakoviny prostaty a daří se moderní medicíně s touto chorobou úspěšně bojovat? Co rozhoduje o délce a kvalitě pacientova života?

Prevence dosud není známa, jediné řešení je včasné vyšetření

Vědci se prostřednictvím výzkumů a studií snaží objasnit možnou souvislost mezi stravou, léky, životním prostředím a rakovinou prostaty. Dosud ale žádná přímá spojitost nebyla prokázána. Při vzniku tohoto onemocnění hrají svou roli genetické dispozice. Těm se však není možné ubránit, a proto jedinou účinnou formou prevence je v současné době včasné vyšetření u urologa. Karcinom prostaty se v naprosté většině případů zjistí náhodně, na základě záchytu zvýšené hladiny prostatického specifického antigenu (PSA) v krvi. Odborník na základě získaných hodnot dokáže odhadnout riziko přítomnosti rakoviny prostaty a dle toho určit další postup. Onemocnění je v těchto případech obvykle zachyceno v době, kde je ještě ohraničené na prostatu a kdy jej lze vyléčit. „Včasné vyšetření prostaty je v tomto případě zásadní. Pokud lékař objeví onemocnění brzy, může pacientovi zachránit život. Krátké bezbolestné vyšetření může předejít nebezpečným komplikacím,“ říká prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc., přednosta Urologické kliniky Fakultní nemocnice v Motole a 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Proč je včasné odhalení nemoci zásadní?

Současná moderní léčba dokáže při včasné odhalení onemocnění prostřednictvím vyšetření zajistit pacientovi kvalitní život. Je-li však nádor odhalen v pokročilejším stádiu, pacientovy vyhlídky se rapidně zhorší. Rakovina prostaty má jako každá vážná choroba svůj specifický průběh a jednotlivá stadia mají výrazný vliv na případný úspěch léčby. „Objevíme-li onemocnění v pozdějším stádiu, je velmi obtížné šíření nemoci v průběhu času zastavit. Zvyšuje se tak riziko, že i přes okamžité zahájení léčby u pacienta na ni bude postupně klesat citlivost a nastane fáze tzv. kastračně rezistentního karcinomu prostaty. Toto stádium nemoci ani při současném stupni vývoje nedokážeme úspěšně léčit. Pokud ale onemocnění odhalíme včas, dokážeme oddálit u pacienta fázi kastračně rezistentního karcinomu až o desítky let,“ upozorňuje MUDr. Jana Katolická, Ph.D., primářka Onkologicko-chirurgického oddělení Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně.

Lze zabránit rozvoji choroby do fáze kastračně rezistentního karcinomu?

Nepodaří-li se rakovinu prostaty zachytit včas a vyléčit, je postupné šíření nevyhnutelné. Přes léčbu je pak nevyhnutelné i pokračování onemocnění do fáze kastračně rezistentního karcinomu. Kastrálně rezistentní karcinom prostaty je pokročilé stádium onemocnění rakoviny prostaty s velmi nepříznivou prognózou. Podle odhadů v současnosti žije v České republice přes 2 tisíce mužů s pokročilou rakovinou prostaty, kde jsou již vytvořeny metastázy. Ve fázi kastračně rezistentního onemocnění je jich zhruba 600 – 800. „Zabránit, aby se pacientovi pozdě zachycená nemoc rozvinula do fáze kastračně rezistentního karcinomu prostaty, nedokážeme. Moderní léčbou jsme ale schopni výrazně prodloužit dobu přežití, i dobu, kdy nebude kvalita života pacienta výrazně ovlivněna,“ říká prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc. V současnosti pokročil výzkum v oblasti nové léčby rakoviny prostaty, která přináší podstatné zlepšení. Nově vyvinutá léčba má kromě

ověřené účinnosti také značně lepší bezpečnostní profil, kdy jsou vedlejší účinky omezeny na minimum. Představuje tak výrazný krok vpřed nejen pro přežití nemocných, ale také ve vztahu ke kvalitě života pacientů. „Moderní léčba prodlužuje život pacientů a umožňuje jim aplikovat účinnou látku bez toho, aby byli hospitalizováni v nemocnici. Klinické studie nových léků pro léčbu kastračně rezistentního karcinomu prostaty prokázaly prodloužení života pacienta až o tři roky. Dřívější léčba přitom dosahovala prodloužení doby života přibližně o 16 měsíců. Současně jsou moderní přípravky podávány ve formě tablet a pacienti tak mohou zůstat v domácím prostředí, což má nezanedbatelný vliv na jejich psychiku,“ uzavírá MUDr. Jana Katolická, Ph.D.

Prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc.

Prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc., je uznávaným odborníkem v oblasti léčby nádorových onemocnění mužského pohlavního ústrojí a močového traktu. Je předsedou České urologické společnosti, proděkanem 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, a od roku 2009 přednostou Urologické kliniky Fakultní nemocnice v Motole a 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Je předsedou skupiny pro přípravu doporučených postupů u nádorů močového měchýře Evropské urologické společnosti. Absolvoval Fakultu všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze a řadu zahraničních kurzů a stáží v České republice i v zahraničí.

MUDr. Jana Katolická, Ph.D.

MUDr. Jana Katolická se již více než 15 let specializuje na obor uroonkologie. V roce 1992 promovala na Lékařské fakultě Masarykovy Univerzity v Brně. V roce 1996 získala atestaci I. stupně z vnitřního lékařství a v roce 2000 nadstavbovou atestaci v oboru klinická onkologie. V současné době působí jako primářka Onkologicko-chirurgického oddělení Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně. Přednáší na českých i zahraničních kongresech a publikuje v českých a zahraničních

časopisech.

Článek vyšel 19. 5. 2015 na portálu Parlamentnílisty.cz.